

Yttrande

Datum 2023-02-28

Dnr 03494-2022

Handläggare

Lina Gunnarsson Kearney / Annika Johansson

Vattenmiljöenheten

lina.gunnarssonkearney@havochvatten.se

annika.johansson@havochvatten.se

m.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över remissen om kommissionens förslag till revidering av ramdirektivet för vatten 2000/60/EG, prioämnesdirektivet 2008/105/EG och grundvattendirektivet 2006/118/EG, dnr M2022/01113

Sammanfattning

Havs- och vattenmyndigheten har beretts tillfälle att yttra sig över remissen om kommissionens förslag till revidering av ramdirektivet för vatten 2000/60/EC, prioämnesdirektivet 2008/105/EC och grundvattendirektivet 2006/118/EC, dnr M2022/01113.

I detta yttrande benämns ramdirektivet för vatten 2000/60/EC som vattendirektivet.

Havs- och vattenmyndigheten lämnar synpunkter på artikel 1 om ändringar i vattendirektivet (inklusive bilagor) och artikel 3 om ändringar i prioämnesdirektivet (inklusive bilagor) i kommissionens förslag till ändringsdirektiv. Myndigheten avstår från att lämna synpunkter på föreslagna ändringar i grundvattendirektivet enligt artikel 2.

Havs- och vattenmyndigheten ställer sig i huvudsak bakom förslagen i artiklarna 1 och 3 men med de reservationer myndigheten redogör för under *Havs- och vattenmyndighetens inställning*.

Havs- och vattenmyndighetens inställning

Generella synpunkter

Havs- och vattenmyndigheten är generellt positiv till de föreslagna ändringarna som ämnar förbättra processen för översyn av bilaga I och II i prioämnesdirektivet. Myndigheten välkomnar särskilt att Europeiska kemikaliemyndigheten (ECHA) får en central roll i det arbetet.

Havs- och vattenmyndigheten är positiv till att särskilda förorenande ämnen (river basin specific pollutants) lyfts ut från ekologisk status och istället ska ingå i bedömningen av kemisk status. Det bör öka förståelsen för och förenkla tillämpningen av enskilda värden och miljökvalitetsnormer för både ekologisk och kemisk ytvattenstatus.

Havs- och vattenmyndigheten ser positivt på att listan med prioriterade ämnen och listan med harmoniserade miljökvalitetsnormer för särskilda förorenande ämnen uppdateras genom delegerade akter. Det bör leda till en effektivare process för att snabbare omhänderta nya vetenskapliga rön, både vad gäller nya otillräckligt hanterade risker och obefogad övervakning. Sveriges inflytande över bedömningar av ämnen och framtagande av miljökvalitetsnormer bör i praktiken inte minska i någon större omfattning.

Havs- och vattenmyndigheten välkomnar en revidering av listan med prioriterade ämnen och dess miljökvalitetsnormer. Listan har inte uppdaterats sedan 2013, även om det ska göras vart sjätte år enligt vattendirektivet. Det finns nya uppmärksammade ämnen och ämnesgrupper som bedöms vara problematiska för vattenmiljön på unionsnivå, t.ex. PFAS, och ny kunskap om befintliga prioriterade ämnens giftighet vilket motiverar införandet av nya ämnen/ämnesgrupper och översyn av befintliga miljökvalitetsnormer.

Trots de identifierade behoven anser Havs- och vattenmyndigheten inte att kommissionens förslag till uppdatering av bilaga I del A i prioämnesdirektivet i nuläget kan antas i sin helhet. Myndigheten stödjer den oberoende vetenskapliga kommittéens (Scientific Committee on Health, Environmental and Emerging Risks (SCHEER)) bedömning att det finns brister i de underlag (EQS-dossier) som legat till grund för förslaget. Bristerna har lett till att de föreslagna miljökvalitetsnormerna är associerade med osäkerhet och följaktligen är också de efterföljande analyserna av risk på unionsnivå osäkra. Det finns även otydligheter kring miljökvalitetsnormer som avser att skydda human hälsa via dricksvattenkonsumtion. Myndigheten anser att bristerna behöver åtgärdas i kommissionens förslag innan det kan antas.

Havs- och vattenmyndigheten ser positivt på att förslaget öppnar upp för möjligheten att övervaka kombinationseffekter (via effektbaserade metoder) och att det tydliggörs att risker kopplade till mikroplaster och antibiotikaresistens kan beaktas i vattenförvaltningen.

Myndigheten är positivt inställd till att kvalitetssäkrade övervakningsresultat (dvs. mätdata från miljöövervakningen) görs mer tillgängliga för EU-institutioner, medlemsstater och allmänheten i stort. Havs- och vattenmyndigheten ser däremot stora utmaningar med att tillgängliggöra status årligen till Europeiska miljöbyrån (EEA). Status baseras normalt på aggregerade mätdata under sex år och bedömningen är tidskrävande för ansvariga myndigheter.

Även om kommissionen gjort en konsekvensbedömning av förslaget på EU-nivå ser Havs- och vattenmyndigheten gärna att hela förslaget till ändringsdirektiv analyseras mer genomgående om konsekvenser på nationell nivå.

Havs- och vattenmyndigheten noterar att det i kommissionens förslag emellanåt saknas justeringar av artiklar och bilagor, både i vattendirektivet och i prioämnesdirektivet. I några fall är inte heller ordalydelser fullt ut samstämmiga mellan artiklar i de båda direktiven. Havs- och vattenmyndigheten har inte gjort någon genomgång av berörda direktiv men lämnar kommentarer i bilagorna A och B i de fall brister identifierats. Myndigheten utgår ifrån att förslaget kommer granskas ytterligare så att uppenbara fel och brister kan justeras innan slutligt beslut tas.

Detaljerade synpunkter

I bilaga A och B redogör Havs- och vattenmyndigheten för sina detaljerade synpunkter på kommissionens förslag. I bilaga A redovisas synpunkter på artikel 1 om ändringar i

vattendirektivet och i bilaga B redovisas synpunkter på artikel 3 om ändringar i prioämnesdirektivet.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Jakob Granit efter föredragning av utredaren Lina Gunnarsson Kearney. I den slutliga handläggningen av ärendet har även avdelningschefen Johan Kling, enhetscheferna Signild Nerheim, Mikael Krysell och Patrik Strömberg samt verksjuristen Ramona Liveland deltagit.

Jakob Granit

Johan Kling

Bilagor:

Bilaga A: Detaljerade synpunkter på artikel 1 i kommissionens förslag till ändringsdirektiv för revidering av vattendirektivet 2000/60/EG (Bilaga A till Remissvar till RK, dnr 3494-22)

Bilaga B: Detaljerade synpunkter på artikel 3 i kommissionens förslag till ändringsdirektiv för revidering av prioämnesdirektivet 2008/105/EG (Bilaga B till Remissvar till RK, dnr 3494-22)

Kopia till:

m.nm@regeringskansliet.se.